

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov for Grønland om pant.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 117) findes i tidenden sp. 2477, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1095).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-8 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om „Ungdommens uddannelsesfond“s forvaltning og virksomhed.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 108) findes i tidenden sp. 3139, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1111).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Søgaard: Da mit partis ordfører, hr. Kaj Rasmussen, ikke kan være til stede, skal jeg på socialdemokratiets vegne anbefale det ændringsforslag, som ministeren har stillet, og som er tiltrådt af udvalget, gående ud på, at man nu ajourfører den beløbs-

ramme, hvorefter der kan opnås både lån og stipendier samt statsgaranterede bank- eller sparekasselån. Det er jo den egentlige ændring, der sker i forbindelse med denne revision. Vi forventer, at vi, næste gang vi skal revidere ungdommens uddannelsesfond, har alt det baggrundsmateriale, som vi har behov for til en virkelig ændring af ungdommens uddannelsesfond.

Men der er en enkelt ting, jeg gerne vil spørge ministeren om i forbindelse med den lille revision, vi nu foretager. Jeg har set i et dagblad, at man har rejst spørgsmålet om gymnasiasternes rejsetilskud, men man siger, at det må vente. Nu er det jo sådan, at vi tidligere har fået oplysning om, at det er på vej, og at det er givet, at der skal ske noget på dette område. Der er givet oplysninger herom, men det var måske rimeligt, at ministeren lige fortalte, hvordan situationen ligger på nuværende tidspunkt med hensyn til hele denne rejsetilskudsordning, som vi vel alle er enige om skal gennemføres på et eller andet tidspunkt, men som jo i og for sig ikke kommer spørgsmålet om selve ungdommens uddannelsesfond ved.

Jeg kan altså på mit partis vegne tilslutte mig denne lille ændring med hensyn til en forhøjelse af beløbene, en ajourføring af beløbene, og jeg skal indstille dette ændringsforslag til vedtagelse.

Enggaard: Jeg kan glæde mig over, at det i forbindelse med behandlingen af lovforslaget er lykkedes at ændre bestemmelserne om lånegrænserne for statsgaranterede lån, optaget gennem banker og sparekasser. Det er ganske givet, at der i kraft af prisudviklingen i den forløbne tid er sket en forringelse af mulighederne for de lån, der kan opnås ad denne vej, idet man for lånemidlerne gennem ungdommens uddannelsesfond har en pristalsregulering, hvad disse lånegrænser ikke har.

Jeg kan beklage, at det ikke er muligt at røre ved nogen problemer herudover på grund af den sammenhæng, der er med det arbejde, som von Eyben-udvalget i øjeblikket udfører. Det må afvente, at vi til næste år kan foretage en samlet vurdering af hele spørgsmålet om ungdommens uddannelsesfonds virke, så vi til den tid kan få den egentlige reform af fonden, hvad den trænger til.

[Enggaard.]

Jeg kunne have lyst til over for undervisningsministeren på ny at rejse spørgsmålet om gymnasieelevernes rejseordning. Det var fra venstres side, at dette spørgsmål blev draget frem ved lovforslagets første behandling for nylig, og ved den lejlighed gav undervisningsministeren et venligt og positivt svar på forespørgslen om at forbedre mulighederne for, at navnlig de fjerntboende gymnasieelevers rejser kunne blive finansieret. Jeg forstod dengang på undervisningsministeren, at dette ville ske i efterårets løb og ude af sammenhæng med ungdommens uddannelsesfond i øvrigt, og jeg spørger derfor undervisningsministeren, om han har mulighed for i dag at give yderligere oplysninger i forlængelse af det positive svar, som han gav til venstre ved første behandling af forslaget.

Poul Schlüter: Under første behandling af dette lovforslag gav vi fra mit partis side udtryk for, at vi måtte erkende, at det ikke var muligt på indeværende tidspunkt at gennemføre væsentlige principielle ændringer i hele uddannelsesstøtteordningen. Vi rejste imidlertid den tanke, om man dog ikke skulle foretage en regulering af maksimumslånegrænserne allerede nu, selv om vi om et års tid sikkert skal gennemføre den store forandring i ordningen. Vi er tilfredse med, at man under udvalgsbehandlingen fra alle sider, også fra ministerens side, har kunnet tiltræde, at vi nu regulerer disse lånegrænser, således at der sker en forhøjelse fra 7.000 kr. til 8.000 kr. og fra 4.500 kr. til 5.000 kr. Dermed får vi en forhøjelse, der nogenlunde svarer til den stigning, som er sket i reguleringspristallet siden 1965.

Vi har en lang række tanker og ønsker omkring den nye ordnings udformning, men det skal vi altså ikke diskutere i dag; det må være saglig rigtigt, at vi afventer det materiale, som vil blive os forelagt fra det såkaldte von Eyben-udvalg.

En af de tanker, vi især er interesseret i, er, om ikke vi skulle lægge os fast på det princip, at uddannelsesstøtten starter meget tidligt, fordi de fleste unge sikkert ud fra et socialt rekrutteringssynspunkt på et meget, meget tidligt tidspunkt i deres liv får endeligt afgjort, om de skal gå ind i en højere

uddannelse eller ikke. Det er måske allerede nede omkring folkeskoleklassernes sidste år og omkring påbegyndelsen af gymnasietiden, at det for de flestes vedkommende bliver afgjort, om de kommer i den, jeg fristes til at sige bås, som senere giver mulighed for den højere uddannelse, der også skaffer de større indtægter. Men det er altså et problem, vi ikke skal gå i dybden med i dag; vi må nu afvente materialet, og vi glæder os til på grundlag af von Eybenkommissionens materiale til sin tid — vi håber, at det ikke varer for længe — at gå ind i et sagligt arbejde med henblik på at gennemføre de principielle ændringer i uddannelsesfondens virksomhed, som utvivlsomt er nødvendige.

Morten Lange: Der er endnu en gang en lejlighed til at udtrykke den kendte glæde i himlen over de omvendte. Det er ikke så forfærdelig mange år siden, vi diskuterede støtten til 8.-10. klasserne, og da havde det konservative folkeparti meget tungt ved at finde sig hjemme; men det går jo altså immer fremad.

Derudover vil jeg blot nævne, at denne udvalgsbehandling i modsætning til, hvad der ellers plejer at være tilfældet, når vi forhandler ungdommens uddannelsesfond, har været overordentlig kortfattet. Jeg håber ikke, at ministeren opfatter det som mangel på interesse. Det er tværtimod udvalgets brændende og vistnok, så vidt jeg har forstået det, enstemmige ønske, at vi meget hurtigt får et mere fuldstændigt materiale at arbejde med, sådan at vi virkelig kan komme videre i lovgivningen vedrørende ungdommens uddannelsesfond. Der er bestemt meget, der trænger til at blive sat på en ny fod. Vi håber på, at det, næste gang denne sag kommer på dagsordenen, bliver til en langt mere grundig debat.

Bernhard Baunsgaard: Da mit partis ordfører, hr. K. Helveg Petersen, ikke kan være til stede i dag, skal jeg give udtryk for de tanker, vi har gjort os i anledning af denne revision af ungdommens uddannelsesfond.

Vi kan tiltræde — som det fremgår af betænkningen — forhøjelsen af lånebeløbet. Og vi er, som det er sagt af flere ordførere heroppefra, stærkt interesseret i, at vi får et

[Bernhard Baunsgaard.]

bedre materiale, så vi kan lave en endnu bedre ungdommens uddannelsesfond. Der er jo ting og sager i de regler, som ungdommens uddannelsesfond administreres efter i øjeblikket, som virker særdeles uheldige — jeg tænker på de krav, der stilles med hensyn til éns forhold til forældrene, for at man kan få støtte. Men det må vi jo vente med, indtil vi får bedre oplysninger, og så kan vi gå til den rigtige revision af ungdommens uddannelsesfond.

Nu har der jo allerede — formodentlig i anledning af, at jeg til i morgen har stillet et spørgsmål om støtte til gymnasieelevers rejseudgifter — været talt om dette emne, og så vil jeg da gerne fortsætte de spørgsmål, der allerede er stillet herom, ved at spørge den højtærede undervisningsminister, om det ikke fortsat er meningen, at støtte til transportudgifter skal holdes uden for ungdommens uddannelsesfond.

Med disse ord skal jeg anbefale.

Diderichsen: Vi kan i liberalt centrum med glæde tiltræde den forhøjelse af overgrænsen for de statsgaranterede lån, som er foreslået af et enigt udvalg og ministeren.

Jeg vil ligesom de øvrige ordførere gerne høre lidt om disse rejsegodtgørelser til gymnasiaster og sige, at også vi i liberalt centrum med spændt forventning ser hen til det øjeblik, da vi kan få en forhåbentlig meget dybtgående debat her i salen om de fremtidige principper for ungdommens uddannelsesfonds virksomhed.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Jeg vil gerne takke ordføreren for den positive, saglige og hurtige behandling i udvalget. Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg var en lille smule betænkelig ved og måske en lille smule ked af at måtte gå til folketinget og bede om denne udsættelse, fordi vi alle sammen ved, med hvor stor interesse en reform afventes. Jeg er glad for, at man i udvalget har vist forståelse for, at det var rigtigt at vente med den egentlige reform — vi har vel lov at sige den store reform formentlig — til vi får materialet fra von Eyben-udvalget.

Jeg har helt kunnet tilslutte mig den tanke, som udvalget fremsatte om at få ændret grænserne for de statsgaranterede

lån. Som jeg allerede nævnte ved første behandling, havde jeg haft en henvendelse fra Danske Studerendes Fællesråd herom, og når jeg ikke imødekom den i lovforslaget, var det ud fra det synspunkt, som jeg tror de forskellige ordførere vil finde rigtigt, at jeg ikke godt kan komme til folketinget og bede om, at man ikke laver ændringer af hensyn til en reform, og samtidig selv lægge én på bordet og sige: den dér vil jeg dog gerne have med. Jeg synes ikke, det kunne være rimeligt, at jeg spillede ud; men jeg var helt parat til at acceptere det nu foreslåede; det var faktisk et punkt, hvor udviklingen var løbet fra tallene, og det retter vi nu op, så det svarer til den udvikling, der har været i prisniveauet i mellemtiden.

Så er der fra flere sider blevet spurgt til gymnasieordningen. Hr. Bernhard Baunsgaard troede jo, at grunden var, at han havde stillet spørgsmål til i morgen. Nu er det jo godt, at ikke alt, hvad man stiller spørgsmål om, skal præge debatterne, for så blev der lang, endnu længere debatter om endnu flere ting her i huset — i reglen ting, der er lige ved at blive ekspederet. Men jeg forstod nu på hr. Søgaard, at baggrunden var en avismeddelelse, som jeg også har set, og som jeg også var betænkelig ved. Der kan jo let ske en misopfattelse, og udvalget havde altså på en eller anden måde fået den opfattelse, at denne gymnasieordning skulle udsættes. Derfor er jeg glad for, at der er blevet spurgt om det — jeg tror næsten fra samtlige ordføreres side.

Det er ikke tanken at udsætte denne ordning. Jeg har givet oplysning om det flere gange her i tinget, dels, som hr. Enggaard sagde, da han rejste det ved første behandling, dels da hr. Enggaards partifælle hr. Jens Frandsen rejste spørgsmålet om transportproblemer i det hele taget lidt tidligere på året. Ved disse lejligheder har jeg sagt, at vi i ministeriet arbejder med en rejseordning for gymnasiaster. Jeg har givet udtryk for, at den skulle omfatte alle gymnasiaster; jeg har givet udtryk for, at vi, om jeg så må sige, ville kalkere ordningen fra lærlingene af med de ændringer, som er naturlige, fordi det drejer sig om andre skoleformer, at vi havde midlerne til det sikret, og at ordningen ville træde i kraft efter sommerferien.

Det er, hvad jeg tidligere har givet ud-

[Undervisningsministeren.]

tryk for, og det står stadig ved magt, det vil jeg gerne benytte lejligheden til at bekræfte, også fordi jeg tror, det ville give anledning til skuffelse rundt omkring i gymnasiekredse, hvis det ikke stod ved magt; som sagt, det er tidligere oplyst, og jeg har intet at ændre ved det, der tidligere er oplyst.

Jeg kan sige, at vi har foreløbig forhandlet med samtlige skoleråd landet over; vi har fået materialet ind fra samtlige skoleråd; der er tilslutning fra bogstavelig alle skoleråd, der er nogle enkelte af dem, der er usikre over for, om det nu er den helt rigtige administrationsform, vi har fundet, kommunalt set, og det har vi i sinde at forhandle med kommunerne, når vi nu har lavet en cirkulæreskrivelse færdig efter de oplysninger, vi har fået indhentet her. Men det, der altså, om jeg så må sige, stadig står fast, er det flere gange her i tinget oplyste, at denne ordning træder i kraft efter sommerferien. Jeg håber, at de oplysninger, jeg her kan give, er tilfredsstillende for hr. Søgaard og hr. Enggaard og andre, der har spurgt til denne sag.

Hr. Poul Schlüter sagde, at vi skulle starte meget tidligt med ungdommens uddannelsesfond; jeg vil udtrykke glæde over, at det konservative parti, som det er dets gode natur, nu også på det punkt er kommet til at indse, at vi andre har ret. Det kommer jo sådan nogle år efter, og vil man bare vente, så er det jo ikke noget dårligt sted at stemme, men så skal man altså også have tålmodighed. Da spørgsmålet blev rejst her i tinget for år tilbage, udtalte man sig ikke alene imod det, man stemte imod det; men vi var jo altså nogle modige folk, der lagde ryg til, og jeg er glad for, at de rygge, der skal bære, bliver lidt flere og lidt bredere, når vi nu skal til at arbejde videre med denne sag.

Bernhard Baunsgaard: Må jeg benytte lejligheden til heroppefra også at sige tak for de oplysninger, vi fik om støtten til gymnasieeleverne. Jeg tror nok, at undervisningsministeren må indstille sig på, at befolkningen har en levende interesse for uddannelsesspørgsmål, og hvis ministeren ikke på anden måde giver oplysninger om det, så agter jeg fortsat at stille spørgsmål

om det med eller uden ministerens billigelse. Jeg tror, det er nyttigt, at oplysningerne kommer frem meget hurtigt.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Jeg tror ikke, hr. Bernhard Baunsgaard behøver at skulle overbevise mange om, at jeg også interesserer mig for uddannelse. Jeg giver ved enhver lejlighed de oplysninger, der bliver bedt om. Hr. Bernhard Baunsgaard har jo særlige muligheder for at vide, hvornår cirkulærerne er lige ved at komme fra undervisningsministeriet, og skulle der være et enkelt, hr. Bernhard Baunsgaard ikke får øje på og derfor ikke spørger om, så kan vi aftale, at jeg laver en liste sådan en 3-4 uger før, så spørgetiden kan blive komplet på det punkt.

Bernhard Baunsgaard: Jeg må desværre tilstå, at jeg forstår ikke rigtig det vid, den højtærede undervisningsminister udfolder på dette område. Når man sidder og administrerer skolerne, har man en stærk interesse i at vide, hvordan man skal tilrettelægge det kommende skoleår, og desværre er jeg ikke placeret, så jeg har nogen som helst adgang til enten at fremskynde eller godkende de cirkulærer, som den højtærede undervisningsminister undertiden er lovlig længe om at få fremsendt.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Jeg skal trøste både tinget og formanden med, at jeg skal standse her, da jeg jo forstår, at hr. Bernhard Baunsgaard har stillet spørgsmål til i morgen, så vi skal til det samme i morgen igen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget, §1, således ændret, og §2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om midlertidigt tillæg m. v. til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 144) findes i tidenden sp. 3648).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-6 og det overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 107) findes i tidenden sp. 2173, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1097).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 2 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden for-

nyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om beskatning ved sammenslutning af aktieselskaber m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 71) findes i tidenden sp. 1058, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1101).

Der var ikke stillet ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag.

Af finansministeren:

Til § 8.

I 1. punktum ændres „stk. 1, nr. 1,“ til: „§ 6, stk. 1, nr. 1,“.

Bemærkninger.

Ændringen tager alene sigte på at tydeliggøre meningen med bestemmelsen i § 8, 1. punktum.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Thyregod: Det forslag, vi her behandler, svarer til det lovforslag, som blev fremsat af finansministeren. Baggrunden for forslaget er jo det forlig, som i sin tid blev indgået om kooperationsbeskatningen på grundlag af venstres forslag, hvor det blev stillet som betingelse, at der samtidig skete en løsning af problemerne omkring sammenslutning af aktieselskaber, således at der blev tale om skattefrihed ved sammenslutning af aktieselskaber og på tilsvarende måde ved kooperative foretagender. Vi har nu i udvalget nærmere overvejet det lovforslag, som her foreligger; og som det vil kunne ses af betænkningen, er der stillet forskellige spørgsmål og fremkommet svar herpå fra finansministeren.